DZIENNIK URZĘDOWY

C. i k. Komendy powiatowej w Puławach.

Nr. 5.	III. Rocznik.	10. października 1917.

61.

Do ludności powiatu Puławskiego.

Zamianowany Komendantem powiatu Hrubieszowskiego, opuszczam powiat Puławy. Żegnając Was, dziękuję Wam jak najserdeczniej za zaufanie, jakiem darzyliście mnie. To też opędzane wśród Was chwlle mile zachowam w pamięci.

Z' tej okazyi przeznaczam kwotę 9000 K na cele dobroczynne, z czego 3000 K dla najbiedniejszych miasta Puław, włączając bezdomnych umieszczonych w barakach, 5000 K na cele Tanich kuchni i 1000 K dla biednych uczniów tutejszej szkoły realnej celem zakupna ciepłej odzierzy.

62.

Ustanowienie władzy państwowej w Królestwie Polskiem.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najmiłościwiej wydać następujęce Najwyższe Pismo odręczne:

Kochany Hrabio Szeptycki!

W zupełnem porozumieniu z Moim Dostojnym Sprzymierzeńcem Jego Cesarską Mością Cesarzem Niemieckim chcę w myśl Manifestu z dnia 5-go listopada 1916 r. dalej wytrwale prowadzić budowę Państwa Polskiego, by wyzwolony z ciężkiego jarzma kraj już teraz, o ile na to tylko zezwala stan wojenny, zbawiennie mógł rozwijać swe zasobne siły państwowo-twórcze, kulturalne i gospodarcze.

Ciężke czasy wojenne, jakie przeżywamy, nie dozwalają jeszcze, iżby w stolicy kraju znowu zasiadł Król Polski w prastarej chwałą okrytej koronie Piastów i Jagiellonów, oraz by w Warszawie rozpoczęło obrady nad dobrem kraju przedstawicielstwo narodu oparte na zasadach demokratycznych. Lecz już teraz mają być w myśl życzeń narodu powołane do życia w miejsce dotychczasowych urządzeń władze Polskiego Królestwa, wyposażone w moc prawodawczą, i wykonawczą tak iż odtąd w głównych sprawach władza państwowa będzie spoczywać w rękach Narodowego Rządu.

Władzom okupacyjnym mają być zastrzeżone w istotnej zgodności z wnioskami mężów zaufania kraju jedynie te uprawnienia, jakich wymaga stan wojenny.

Aby ten ponowny doniosły krok ku dopełnieniu budowy Państwa Polskiego zyskał błogosławieństwo Wszechmocnego Boga i przyczynił się do tego, by przyszłość wolnej Polski dobrowolnie opartej o Państwa centralne, które kraj uwolniły z pod jarzma rosyjskiego, była szczęśliwą i godną wielkiej przeszłości Narodu Polskiego.

W tym duchu upoważniam Pana do wydania wspólnie z ces. niem. Jeneralnym Gubernatorem Warszawskim dołączonego patentu o władzy państwowej w Królestwie Polskiem.

Reichenau, dnia 12. września 1917.

Karol, w. r.

Pismo obu Jeneralnych Gubernatorów do Komisyi przejściowej Polskiej Rady Stanu.

Rządy Austro-Węgier i Rzeszy niemieckiej przedłożyły swym Monarchom propozycye Tymczasowej Rady Stanu z dnia 3-go lipca 1917 r. o prowizorycznej organizacyi najwyższych władz państwowych polskich. Ich Cesarskie Moście Cesarz Austryi, Apostolski Król Węgier i Cesarz Niemiec polecili nam wydać załączony patent, który ustala zasady tymczasowych urządzeń konstytucyjnych Państwa Polskiego.

Rządy sprzymierzone widzą w utworzeniu Rady regencyjnej środek stosowny, nietylko żeby Państwu Polskiemu dać powszechnie uznanę reprezentacyę, lecz także, żeby przygotować przyszłą monarchię. Rada regencyjna bowiem jest aż do powołania głowy Państwa najwyższą przedstawicielką Państwa Polskiego i wykonywa z zastrzeżeniem międzynarodowego stanowiska Państw okupacyjnych prawa głowy Państwa.

Pierwszem zadaniem Rady regencyjnej będzie powołanie Prezydenta ministrów, którego zatwierdzenie zastrzegają sobie Rządy sprzymierzone. Prezydent ministrów podejmie natychmiast wszystkie potrzebne kroki, by w tych działach administracyi, które są przekazane polskiej władzy państwowej, przeprowadzić organizacyę ministerstw i pozatem także w drodze rokowań z władzami okupacyjnemi doprowadzić do końca organizacyę polskich władz państwowych.

By życzeniom i interesom wszystkich kół narodu polskiego zapewnić przedstawicielstwo, ma znów powstać Rada Stanu w nowym kształcie, powiększonym składzie i z większemi atrybucyami. Rada Stanu jest poprzednikiem Sejmu Polskiego. Zadania jej są natury prawodawczej. Podczas gdy rozporządzenie z dnia 26-go listopada i 1-go grudnia 1916 r. przyznaje Tymczasowej Radzie Stanu tylko głos doradczy, ma obecnie Rada Stanu otrzymać na polu prawodawczem głos stanowczy. Rada Stanu zwoływana będzie peryodycznie przez Radę regencyjną na sesyę. Prawa Rady Stanu i prerogatywy państw okupacyjnych określone są bliżej w patencie.

Mocarstwa sprzymierzone ufają, że uczyniony obecnie dla realizacyi aktu z dnia 5-go listopada 1916 r. dalszy krok na polu budowy Państwa Polskiego dokona się z czynnym udziałem najszerszych warstw społeczeństwa polskiego; mają nadzieję, że rokowania co do wszystkich szczegółów organizacyi pójdą szybko i że pomyślny rozwój stosunków doprowadzi do dalszego przelewania władzy rządowej w ręce polskie.

Jeneralny Gubernator: **Szeptycki.**

Jeneralny Gubernator: v. **Beseler.**

Patent z dnia 12-go września 1917 r.,

o ustanowieniu władzy państwowej w Królestwie Polskiem.

Artykuł I.

1. Najwyższą władzę państwową w Królestwie Polskiem oddaje się aż do jej objęcia przez Króla lub Regenta Radzie regencyjnej, nie naruszając międzynarodowego stanowiska państw okupacyjnych.

2. Rada regencyjna składa się z trzech członków, których Monarchowie państw okupacyjnych na ten urząd wprowadzą.

3. Akty rządowe Rady regencyjnej konstrasygnuje odpowiedzialny Prezydent ministrów.

Artykuł II.

1. Władzę prawodawczą wykonywa Rada regencyjna ze współudziałem Rady Stanu Królestwa Polskiego na podstawie tego patentu oraz ustaw, które następnie bądą wydane.

2. W dziedzinach, których administracya nie jest jeszcze przekazana polskiej władzy państwowej, mogą wnioski prawodawcze być traktowane w Radzie Stanu tylko za zgodą państw okupacyjnych. W tych dziedzinach obok organów państwowych Królestwa Polskiego, wymienionych pod liczbą 1, może na razie także Jeneralny Gubernator wydawać rozporządzenia z mocą prawa, jednakże tylko po wysłuchaniu Rady Stanu. Ponadto może Jeneralny Gubernator dla zabezpieczenia ważnych interesów wojennych wydawać niezbędnie potrzebne zarządzenia z mocą prawa i

spowodować ich obowiązujące ogłoszenie i przeprowadzenie także przez organa polskiej władzy państwowej. Rozporządzenia Jeneralnego Gubernatora mogą tylko w ten sam sposób być zniesione lub zmienione, w jaki przyszły do skutku.

3. Ustawy i rozporządzenia polskiej władzy państwowej, z których dla ludności wypływają prawa i obowiązki, muszą przed wydaniem ich być podane do wiadomości Jeneralnego Gubernatora tego państwa okupacyjnego, w którego obszarze administracyjnym mają wejść w życie i mogą otrzymać moc obowiązującą tylko wówczas, jeżeli Jeneralny Gubernator nie sprzeciwi się im w ciągu dni 14 po przedłożeniu.

Artykuł III.

Rada Stanu ustanowiona będzie na podstawie osobnej ustawy, wydanej za zgodą państw okupacyjnych przez Radę regencyjną.

Artykuł IV.

1. Zadania judykatury i administracyi wykonywane będą przez polskie sądy i urzędy, o ile są oddane polskiej władzy państwowej, pozatem zaś na czas trwania okupacyi przez organa państwa okupacyjnego.

2. W sprawach, które dotykają praw lub interesów państwa okupacyjnego, może Jeneralny Gubnrnator spowodować ponowne zbadanie w toku prawnej instancyi, legalności rozstrzygnięć i zarządzeń polskich sądów i urzędów, a przy wyrokowaniu lub rozstrzyganiu w najwyższej instancyi bronić tych praw lub interesów przez swego przedstawiciela.

Artykuł V.

Polska władza państwowa będzie mogła prawo międzynarodowej reprezentacyi Królestwa Polskiego i zawierania umów międzynarodowych wykonywać dopiero po ustaniu okupacyi.

Artykuł VI.

Patent niniejszy wchodzi w życie z chwilą ustanowienia Rady regencyjnej.

Jeneralny Gubernator: **Szeptycki.**

Jeneralny Gubernator: v. **Beseler.**

63

Rozporządzenie z dnia 26-go września 1917 r.,

dotyczące Instytutu Naukowego gospodarstwa wiejskiego w Puławach.

Na podstawie upoważnienia Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy Najwyższego Dowództwa naczelnego, zarządza się dla obszarów Polski, pozostających pod austryacko-węgierskim Zarządem wojskowym, co następuje:

Art. I.

Instytut Naukowy gospodarstwa wiejskiego w Puławach jest zakładem krajowym, utrzymywanym z dotacyi, pochodzących ze środków publicznych i ma na celu podniesienie oraz popieranie gospodarstwa wiejskiego Królestwa Polskiego.

Art. II.

Dołączony statut normuje urządzenie i działalność Instytutu Naukowego; statut ten stanowi część składową niniejszego rozporządzenia, a zatem może być zmieniony tylko postanowieniami, posiadającemi moc ustawodawczą.

Pierwsze mianowanie dyrektora i kierowników sześciu działów przeprowadza Rząd nizawiśle od przepisów statutu.

Art. III.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

C. i k. Jenerał-gubernator wojskowy
Szeptycki w. r.
jenerał-major.

Statut

Instytututu Naukowego gospodarstwa wiejskiego w Puławach.

§ 1. Zadanie Instytutu.

Zadaniem Instytutu jest podjęcie działalności, prowadzącej do rozwiązywania aktualnych zagadnień rolniczych, celem zastosowania zdobyczy naukowych do warunków i potrzeb polskiego rolnictwa.

Najistotniejszymi środkami, wiodącymi do tego celu są:
1. naukowe badania;
2. badanie kraju pod względem rolniczym i fizyograficznym, gromadzenie niezbędnego materyału i ogłaszanie wyników;
3. ustalanie metod badania w zastosowaniu do stosunków i potrzeb miejscowych;
4. naukowe popieranie zakładów doświadczalnych w kraju;
5. staranie się o pogłębienie wiedzy absolwentów wyższych zakładów naukowych, celem wykształcenia z nich specyalistów dla szkolnictwa rolniczego, instytucyi zawodowych, jakoteż dla gospodarstw rolnych.

Następnie jest zadaniem Instytutu:
a) organizowanie specyalnych kursów celem rozpowszechniania naukowych zdobyczy Instytutu lub też wiedzy rolniczej w ogólności;
b) bezpośrednie popieranie praktycznych rolników w kraju przez udzielanie porad, przez organizacyę doświadczeń zbiorowych, zaopatrywanie w doborowe, przez Instytut wyhodowane odmiany nasion, sadzonki rolnicze, ogrodnicze i leśne, szczepionki ochronne i pożyteczne i t. d.

§ 2. Organizacya pracy.

Instytut dzieli się na pięć wydziałów, a mianowicie:

I. Wydział produkcyi roślinnej polowej, obejmujący trzy działy:
1. dział rolnictwa;
2. „ hodowli roślin;
3. „ dział mechaniki rolniczej.

II. Wydział produkcyi zwierzęcej, obejmujący 4 działy:
4. dział morfologii;
5. „ biologiczno-hodowlany;
6. „ żywienia i użytkowania zwierząt;
7. „ hygieny i lecznictwa.

III. Wydział leśny, obejmujący 4 działy:
8. dział hodowli lasów;
9. „ odnowienia lasów;
10. „ pomiaru drzewostanów;
11. „ użytkowania lasów.

IV. Wydział ogrodniczy, obejmujący 3 działy:
12. dział ogrodnictwa;
13. „ genetyczno-hodowlany;
14. „ użytkowania produktów ogrodniczych.

V. Wydział ogólny, obejmujący 5 działów:
15. dział gleboznawczy;
16. „ meteorologiczny;
17. „ melioracyi rolnych;
18. „ ochrony roślin;
19. „ ekonomiczny

Na podstawie regulaminu można dzielić wyżej wymienione działy na poddziały, tworzyć nowe działy, oznaczać ich zakres działania i tworzyć z kierowników działów i poddziałów kollegia działowe

Do utworzenia nowych działów koniecznem jest zezwolenie Rządu.

Poddziały są samodzielne lub też niesamodzielne w miarę tego, czy są podległe odnośnemu działowi, czy też nie.

§ 3 Środki pracy.

Środkami pracy Instytutu są:
1. pracownie naukowe dla poszczególnych działów;
2. muzea i zbiory;
3. pola doświadczalne;
4. stajnie zarodowe i doświadczalne;
5. szklarnie i domy wegetacyjne;
6. biblioteka;
7. gospodarstwo rolne, ogrodowe i leśne, prowadzone na obszarach dawnego Instytutu gospodarstwa rolnego i leśnego.

§ 4. Fundusze Instytutu.

Fundusze Instytutu stanowią:

1. dotacye rządowe;
2. zasiłki instytucyi i osób prywatnych;
3. dochody własne.

Budżet dochodów i rozchodów Instytutu, obejmujący okres od 1-go lipca do 30-go czerwca każdego roku, układa się corocznie i przekłada Rządowi do zatwierdzenia nie później, jak 1-go kwietnia każdego roku. Bez naruszenia sum budżetowych, ustalonych dla pojedynczych działów Instytutu, można w obrębie pojedynczych pozycyi dokonywać przesunięcia preliminowanych kredytów aż do wysokości 25%.

Zamknięcie rachunkowe za każdy rok gospodarczy przekłada się Rządowi do zatwierdzenia najpóźniej w sześć miesięcy po upływie roku gospodarczego.

§ 5. Władze i organa Instytutu.

Władzami Instytutu są:

1. Kuratoryum;
2. kierownicy wydziałów i działów;
3. dyrektor;
4. Rada naukowa;
5. Zarząd Instytutu.

Władze, wymienione od 2—5, ustanawia się z pośród personalu naukowego Instytutu. To postanowienie nie ma zastosowania przy delegowaniu członka Kuratoryum do Zarządu Instytutu.

§ 6. Kuratoryum, skład tegoż.

Kuratoryum składa się:

1. z dwóch delegatów Rządu;
2. z dwóch delegatów Tymczasowej Rady Stanu;
3. z dyrektora Instytutu;
4. z trzech delegatów wyższych uczelni rolniczych, z których po jednym mogą delegować Wyższa Szkoła Rolnicza w Warszawie, Studyum Rolnicze Uniwersytetu w Krakowie i Akademia Rolnicza w Dublanach;
5. z dziewięciu delegatów Centralnego Towarzystwa Rolniczego, reprezentujących różne interesa gospodarstwa wiejskiego i gałęzie pracy.

Wstąpienie do Kuratoryum delegatów, wymienionych pod 4. i 5., wymaga zatwierdzenia Rządu.

Gdyby członkowie, wymienieni pod 3. i 4., nie zostali jeszcze zamianowani, to fakt ten nie może powstrzymać ukonstytuowania się Kuratoryum, ani też ograniczyć jego zdolności do powzięcia uchwał.

Członkowie personalu Instytutu, z wyjątkiem dyrektora, nie mogą być członkami Kuratoryum.

Rząd mianuje przewodniczącego Kuratoryum z pośród członków tegoż na przeciąg lat trzech.

Kuratoryum wybiera z pośród siebie na lat trzy zastępcę przewodniczącego, sekretarza i tegoż zastępcę.

§ 7. Kuratoryum, zakres działania.

Nadzór zwierzchni nad Instytutem sprawuje Kuratoryum pod kontrolą Rządu.

Do obowiązków Kuratoryum należy:

1. staranie się o wypełnienie zadań Instytutu;
2. zapewnienie środków, potrzebnych na ten cel;
3. kontrola nad majątkową gospodarką, zatwierdzanie budżetów i zamknięć rachunkowych;
4. przedstawienie Rządowi wniosków co do mianowania;
   a) dyrektora Instytutu;
   b) personalu naukowego;
   c) administratorów folwarków i lasów;
5. mianowanie personalu naukowego pomocniczego;
6. wydanie regulaminu Instytutu;
7. załatwienie tych spraw administracyjnych, które w myśl regulaminu są zastrzeżone dla Kuratoryum.

W celu wykonywania kontroli nad gospodarką majątkową (punkt 3) wybiera Kuratoryum z pośród swego grona na przeciąg jednego roku Komisyę Kontrolującą, składającą się z trzech członków i dwóch zastępców. Rząd wysyła do Komisyi Kontrolującej jedne-

go delegata, który może powołać dla skontrolowania gospodarki potrzebne organa fachowe.

Uchwały, dotyczące wniosków nominacyjnych, wymienionych w punkcie 4-tym litera b, i c), oraz uchwały, dotyczące zmiany regulaminu (punkt 6), mają być powzięte po ukonstytuowaniu się Rady naukowej i tylko na jej wniosek. Oznaczony w punkcie 4-tym literą a) wniosek do Rządu o zamianowanie dyrektora Insty utu ma być przedstawiony na podstawie wyboru, przeprowadzonego przez Radę naukową.

§ 8. Personal naukowy.

Personal naukowy Instytutu stanowią te organa Instytutu, do ustanowienie których wymaganem jest ukończenie wyższych zakładów naukowych i przedstawienie dowodów samodzielnej pracy naukowej.

Rząd mianuje personal naukowy.

Instrukcya służbowa określi prawa i obowiązki jakoteż służbowe stanowisko personalu naukowego. Każdy członek personalu naukowego uzyskuje po upływie najmniej trzechletniej, zadowalniającej służby stałą posadą służbową.

§ 9. Kierownicy wydziałów i działów; nominacya.

Kierownicy działów jakoteż kierownicy samodzielnych poddziałów (§ 2) będą ustanowieni z pośród personalu naukowego, kierownicy wydziałów odnośnego wydziału przez Kuratoryum na przeciąg trzech lat.

§ 10. Kierownicy wydziałów i działów; zakres działania

Kierownicy wydziałów i działów, jakoteż kierownicy samodzielnych poddziałów, mają prowadzić tok spraw i nadzorować go w podległych im wydziałach, działach i poddziałach, rozporządzają samoistnie kredytami, przeznaczonymi dla ich wydziałow, działów lub poddziałów z ograniczeniem, przewidzianem w § 4. ust. końcowy, i starają się o przestrzeganie postanowień preliminarza; w ich pracach naukowych zapewnia się im zupełną swobodę.

§ 11. Dyrektor Instytutu.

Dyrektora Instytutu mianuje Rząd na wniosek Kuratoryum, (§ 7 punkt 4 a, i ustęp końcowy) na przeciąg trzech lat z pośród kierowników działów.

Dyrektor jest kierownikiem Instytutu. Do jego obowiązków należy:

1. zastępstwo Instytutu na zewnątrz;
2. nadzór nad tokiem spraw;
3. przestrzeganie postanowień preliminarza budżetowego w myśl § 4 ust. końcowy;
4. kontrola nad zarządem folwarków i lasów;
5. przyjmowanie i zwalnianie niższego personalu technicznego i służby, na wniosek kierowników działów;
6. przewodnictwo w Zarządzie Instytutu, w Radzie naukowej, jakoteż uczestnictwo w obradach Kuratoryum.

Zastępcę dyrektora Instytutu mianuje Rząd z pośród kierowników działów na przedstawienie Kuratoryum na czas urzędowania dyrektora; zastępca dyrektora wstępuje w prawa dyrektora w razie zaszłej przeszkody w jego urzędowaniu.

§ 12. Rada naukowa; skład tejże.

Rada naukowa składa się:

1. z dyrektora Instytutu lub tegoż zastępcy, jako przewodniczącego;
2. z kierowników działów i samodzielnych poddziałów;
3. z tych organów Instytutu, które na podstawie regulaminu przydzielone będą Radzie naukowej.

Dyrektor Instytutu może wezwać do udziału w pracach Rady naukowej także inne osoby z głosem doradczym.

§ 13. Rada naukowa; zakres działania.

Rada naukowa ma czuwać nad porządkiem prac Instytutu, rozdzielić je pomiędzy poszczególne organa i ujednostajnić ich działalność

Do obowiązków Rady naukowej neleży:

1. badanie wniosków budżetowych działów Instytutu;
2. wybór dyrektora Instytutu z pośród kierowników działów (§ 7 punkt 4 a, i ustęp końcowy)
3. stawianie wniosków co do nominacyi zastępcy dyrektora, kierowników wydziałów, działów i innych organów Instytutu, jak również co do uzyskania przez personal naukowy stałych posad (§ 8 ust. 3);

4. stawianie wniosków i wydawanie opinii w innych sprawach personalnych.

5. omawianie projektów pracy, zestawionych przez pojedyńcze działy Instytutu i wypracowywanie wspólnych projektów pracy, przy której więcej działów miałoby współdziałać;

6. ogłaszanie prac Instytutu;

7. rozstrzyganie o zatwierdzeniu projektowanych urządzeń Instytutu, jak kursa specyalne, wystawy i t. p.

§ 14. Zarząd Instytutu; skład tegoż.

Zarząd Instytutu składa się:

1. z dyrektora Instytutu lub tegoż zastępcy, jako przewodniczącego·

2. z jednego członka, delegowanego przez Kuratoryum z pośród tegoż na przeciąg lat trzech;

3. z trzech delegatów Rady naukowej.

Zarządcy folwarków i lasów, należących do Instytutu, są organami doradczymi zarządu Instytutu.

§ 15. Zarząd Instytutu; zakres działania.

Zarząd Instytutu jest powołany:

1. do wykonywania uchwał Kuratoryum!

2. do przygotowywania pod obrady spraw, należących do zakresu działania Kuratoryum lub też Rady naukowej;

3. do zarządzania majątkiem Instytutu;

4. do załatwiania tych spraw administracyjnych, które Zarządowi Instytutu regulaminem przydzielone zostały.

§ 16. Pomocniczy personal naukowy.

Pomocniczy personal naukowy stanowią te organa Instytutu, do których nominacyi wymagane jest ukończenie wyższych zakładów naukowych, jednakowoż bez obowiązku wykazania się samodzielną pracą naukową.

Pomocniczy personal naukowy ustanawia Kuratoryum na przeciąg lat trzech najwyżej, na wniosek kierownika działu, zatwierdzony przez Radę naukową.

Do pomocniczego personalu naukowego należą kierownicy niesamodzielnych poddziałów i asystenci, którzy mają się stosować do wskazówek kierowników działów, odpowiedzialnych za odnośną pracę.

Prawa i obowiązki, jakoteż służbowe stanowisko personalu naukowego pomocniczego ureguluje umowa służbowa.

§ 17. Niższy personal i służba.

Niższy personal techniczny i służbę przyjmuje i uwalnia dyrektor Instytutu na wniosek kierowników działów.

§ 18. Administracja folwarków i lasów.

Dla administrowania folwarkami i lasami ustanowi się osobnych zarządców i pomocników tychże. Podlegają oni dyrektorowi Instytutu, który udziela im wskazówek, stosownie do kompetencji władz Instytutu na podstawie uchwał Kuratoryum, Rady naukowej, Zarządu lub też we własnym zakresie działania.

To samo dotyczy wszelkich zakładów, które podlegają Instytutowi, a służą praktycznemu wykonywaniu gospodarstwa wiejskiego.

§ 19. Język urzędowy.

Językiem urzędowym Instytutu jest język polski.

§ 20. Zdolność do powzięcia uchwał i zapadanie uchwał.

Do powzięcia ważnej uchwały Kuratoryum wymaganą jest obecność połowy członków i zgoda absolutnej większości obecnych.

Do powzięcia ważnej uchwały w sprawie postawienia wniosku o zmianę statutu› wymaganą jest obecność dwóch trzecich członków Kuratoryum i zgoda dwóch trzecich obecnych.

Regulamin ma zawierać przepisy o zdolności do powzięcia uchwał i o zapadaniu uchwał Rady naukowej i Zarządu Instytutu.

§ 21. Regulamin.

Prowadzenie spraw Instytutu i jego organów unormuje regulamin. Regulamin wydaje Kuratoryum na wniosek Rady naukowej (§ 7) i przedkłada Rządowi do wiadomości.

Rząd ma zakazać wykonania takich postanowień regulaminu, które przekraczają zakres działania Instytutu lub też wykraczają przeciw przepisom ustaw, a w szczególności statutu

64.

Rozporządzenie z dnia 17-go września 1917 r..

dotyczące ustanowienia samorządu powiatowego.

Na podstawie upoważnienia Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy Najwyższego dowództwa, zarządza się dla obszarów Polski, pozostających w austryacko-węgierskiej administracyi wojskowej, co następuje:

§ 1. Utworzenie reprezentacyi powiatowych.

Dla każdego powiatu tworzy sią reprezentacyę powiatową.

Zmiany granic powiatów pociągają za sobą odpowiednie zmiany obszaru, na który rozciąga się zakres działania reprezentacyi powiatowych.

Reprezentacye powiatowe mogą za zgodą Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego łączyć się dla osiągnięcia specyalnych celów w związki powiatowe.

Działalność każdego związku powiatowego określa statut, zatwierdzony przez Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe.

Miasto Lublin wyłącza się ze związku reprezentacyi powiatowej.

§ 2. Skład reprezentacyi powiatowych

Reprezentacya powiatowa składa się w powiatach, w których liczba mieszkańców nie przenosi 100 000, z 24 deputatów, w powiatach mających ponad 100.000 mieszkańców powiększa się liczbę deputatów o jednego na każde rozpoczęte 10.000 mieszkańców.

Reprezentacye powiatowe wybiera się na okres 3-letni. W skład ich wchodzą przedstawiciele następujących interesów:

1. grupa najwyżej opodatkowanych z handlu, przemysłu i własności nieruchomej.
2. miasta,
3. gminy wiejskie.

Liczbę mandatów rozdziela się na poszczególne grupy w następujący sposób:

I. Przedewszystkiem oznacza się liczbę deputatów miejskich na podstawie stosunku liczby mieszkańców miast do ogólnej liczby ludności powiatu, przyczem liczbę mandatów przypadających miastom zwiększa się o 1 kosztem reszty mandatów. Liczba mandatów miejskich ma nadto wynosić przynajmniej 1/6 ogólnej liczby mandatów, a nie może przekroczyć 1/2 ogólnej liczby mandatów, przypadających odnośnemu powiatowi,

II. Ilość mandatów pozostałą po odjęciu mandatów miejskich rozdziela się w równych częściach między grupę najwyżej opodatkowanych z handlu, przemysłu i własności nieruchomej i grupę gmin wiejskich. Przy nieparzystej liczbie mandatów przypada pozostały mandat grupie gmin wiejskich. Jeżeli ilość uprawnionych do wyboru w grupie najwyżej opodatkowanych nie jest przynajmniej dziesięć razy tak wielką, jak przypadająca na tę grupę ilość mandatów, następuje odpowiednia redukcya liczby mandatów tej grupy na rzecz liczby mandatów grupy gmin wiejskich.

Funkcya deputata jest urzędem honorowym.

§ 3. Grupa najwyżej opodatkowanych z handlu, przemysłu i własności nieruchomej.

Uprawnieni do wyboru z tej grupy wybierają przypadającą na nich liczbę deputatów w jednem ciele wyborczem.

Uprawnionym do wyboru jest, kto w powiecie w czasie rozpisania wyborów:

1. posiada własność ziemską o obszarze conajmniej 150 morgów polskich, albo
2. dzierżawi grunta o obszarze conajmniej 300 morgów polskich, albo
3. posiada dom mieszkalny, pszedstawiający na podstawie oszacowania dla celów ubezpieczenia od ognia wartość conajmniej 30.000 rb., albo

4. prowadzi przedsiębiorstwo przemysłowe lub fabryczne ze stałą siedzibą, w którem pracuje stale conajmniej 100 robotników, albo

5. ma przepisany patent przemysłowy I—IV klasy, względnie patent handlowy I lub II klasy

Prawo wyboru wykonuje się z reguły osobiście.

Do osobistego wykonywania prawa wyborczego w tej grupie są wymagane:

1. ukończony 25 rok życia,
2. płeć męzka,
3. korzystanie z pełni praw cywilnych.
4. nieskazitelność.

Nieskazytelnym w rozumieniu tego rozporządzenia jest każdy, kto nie był skazany z powodu zbrodni lub występku popełnionego z chciwości lub przeciw obyczajności publicznej. Osoby skazane z powodu zbrodni będą znowu uważane za nieskazitelne z upływem 10-ciu lat, osoby skazane z powodu występku z upływem 5-ciu lat po odcierpieniu lub prawomocnem darowaniu kary.

Osoby prawne wykonywują prawo wyborcze przez członka swej reprezentacyi, kobiety i pełnoletni mężczyźni poniżej 25 lat przez pełnomocników, małoletni i nie mający zdolności do działań prawnych przez swych prawnych zastępców, kilku właścicieli przez osobę ze swego grona wspólnie wyznaczoną. Osoby te muszą jednak posiadać warunki potrzebne do osobistego wykonywania prawa wyborczego. Pełnomocnicy mogą zastępować tylko jednego uprawnionego do wyboru.

Każdy uprawniony do wyboru może oddać za siebie w jednym powiecie tylko jeden głos.

Państwo o ile ma w tej grupie prawo wyborcze, wykonuje je przez swego delegata.

§ 4. Grupa miast.

Do grupy tej należą te miasta, do których odnoszą się rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 18-go sierpnia 1916 r., Nr. 64 i 65 Dz. rozp.

Mandaty przypadające na tę grupę rozdziela się między miasta znajdujące się w powiecie wedle ilości ich mieszkańców; każde miasto musi jednak otrzymać przyjnajmniej jeden mandat.

Ilość deputatów, przypadającą na każde miasto wybierają członkowie rady miejskiej i członkowie magistratu nie należący do rady miejskiej pod przewodnictwem burmistrza (prezydenta miasta).

§ 5. Grupa gmin wiejskich.

Deputatów tej grupy wybiera się w ten sposób, aby o ile możnoćci na każdą gminę wiejską przypadał jeden deputat. Gdyby tp było niemożliwie należy kilka gmin połączyć w jeden okręg wyborczy.

Uprawnionym do wyboru jest każdy:

1. kto jest uprawniony do głosowania na zgromadzeniu gminnem, aibo
2. kto w czasie rozpisania wyborów posiada w gminie dom mieszkalny, przedstawiający na podstawie oszacowania w celu ubezpieczenia od ognia wartość conajmniej 2.000 rb., albo też patent handlowy lub przemysłowy, albo
3. kto w gminie jest zamieszkały, ukończył 25 lat i cztery klasy szkoły średniej.

Osoby wspomniane w punkcie 3. nie mogą wykonywać prawa wyborczego przez pełnomocnika. Pozatem obowiązują co do wykonywania prawa wyborczego przepisy § 3 ustępy 3 do 7.

Uprawnionym do wyboru w grupie najwyżej opodatkowanych nie przysluguje prawo głosu w grupie gmin wiejskich.

§ 6. Wybieralność.

Wybranym może być każdy, kto:

1. ukończył 30 rok życia,
2. jest płci męzkiej,
3. korzysta z pełni praw cywilnycy,
4. mieszka w powiecie lub posiada tam realność, względnie przedsiębiorstwo przemysłowe ze stałą siedzibą,
5. jest nieskazitelny,
6. włada językiem polskim w słowie i piśmie.

§ 7. Ordynacya wyborcza.

Przepisy, dotyczące rozpisania i przeprowadzenia wyborów wyda Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe w drodze rozporządzenia.

§ 8. Zakres działania reprezentacyi powiatowej

Do zakresu działania reprezentacyi powiatowej należy:

I. Piecza nad gospodarczymi, zdrowotnymi i kulturalnymi interesami powiatu, jakoto:

1. zarząd własnego majątku,
2. ochrona i rozwój rolnictwa, handlu i przemysłu,
3 budowa i utrzymanie potrzebnych dla powiatu dróg i innych środków komunikacyjnych, tudzież subwencyonowanie urządzień komunikacyjnych, których utrzymanie należy do innych czynników,
4. opieka nad zdrowotnością,
5. urządzenie i utrzymanie, albo subwencyonowanie szpitali i innych urządzeń sanitarnych,
6. sprawy ubogich,
7. popieranie oświaty ludowej i zawodowego wykształcenia,
8. zarządzenia celem zwalczania pijaństwa.

Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe oznaczy w ostatniej instancyi drogi, których utrzymanie należeć będzie do reprezentacyi dowiatowej.

II. Opieka i nadzór nad gospodarską gmin wiejskich i miast i wypełnianiem ich powinności

Komendy powiatowe mają sprawy te przekazywać do załatwienia reprezentacyom powiatowym.

III. Współdziałanie w wykonywaniu zadań państwowych poruczonych reprezentacyi powiatowaj przez władze rządowe.

IV. Stawianie wniosków w sprawie zarządzeń, dla których wymagana jest droga ustawowa, a które dotyczą interesów powiatu

§ 9. Dochody reprezentacyi powiatowych.

a) Subwencye państwowe i te dochody państwowe, które reprezentacyom powiatowym będą przekazane w drodze ustawy.

b) Dochody własne:

1. dodatki do podatków państwowych i gminnych,
2. dochody z bezpośrednich podatków powiatowych, wprowadzonych osobnymi przepisami ustawowymi, a w szczególności z podatku od psów,
3. opłaty za używanie zakładów i urządzeń utrzymywanych przez reprezentacye powiatowe w interesie publiczuym.
4. opłaty na pokrycie kosztów utrzymywania takich urządzeń, pobierane od właścicieli ziemskich i przemysłowców, którzy z powyższych urządzeń mają specyalne korzyści,
5. dochody uzyskane z ustawowego zmonopolizowania sprzedaży artykułów pierwszej potrzeby na rzecz reprezentacyi powiatowej,
6. Dochody z własnego majątku.

Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe może nałożyć na miasto Lublin jednorazową lub stałą opłatą dodatkową na pokrycie wydatków administracyjnych przyległego powiatu.

§ 10. Organa reprezentacyi powiatowej.

Organami reprezentacyi powiatowej są:

Sejmik powiatowy, wydział powiatowy i przewodniczący.

Przewodniczącym jest każdorazowy Komendant powiatowy albo w jego zastępstwie kierujący komisarz ciwilny.

§ 11. Sejmik powiatowy.

Sejmik powiatowy zwołuje przewodniczący z reguły co kwartał Sejmik mus być zwołany skoro tego zażąda 1/3 deputatów. Do powzięcia uchwał wymaganą jest obecność oprócz przewodniczącego przynajmniej połowy ogólnej liczby deputatów.

Uchwały zapadają większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głas przewodniczącego.

Następujące sprawy wymagają uchwały sejmiku:

1. ustalenie budżetu powiatowego i sprawdzenie zamknięcia rachunkowego,
2. urządzenie biura reprezentacyi powiatowej i oznaczenie liczby i uposażenia urzędników,
3. jednorazowe wydatki ponad pięć tysięcy koron,
4. objęcie stałych zobowiązań w wysokości ponad pięćset koron rocznie,
5. zaciąganie pożyczek, stale budżet obciążających,
6. uchwały co do zaprowadzenia podatków powiatowych i innych opłat, dodatków do podatków państwowych i gminnych, jakoteż monopolów powiatowych, oraz stawianie odpowiednich wniosków (§ 8. punkt IV),
7. uchwalenie regulaminu dla sejmiku i wydziału powiatowego,
8. rozstrzyganie zażaleń przeciw uchwałom wydziału powiatowego,
9. sprawy, co do których sejmik zastrzegł sobie decyzyę.

Do stawiania wniosków na sejmiku są uprawnieni:

a) przewodniczący w imieniu zarządu wojskowego,
b) wydział powiatowy,
c) każdy deputat.

Sejmik może wyznaczać komisye dla spraw specyalnych i wydawać dla nich regulaminy.

§ 12. Wydział powiatowy.

Wydział powiatowy składa się z przewodniczącego sejmiku i 6-ciu członków których się wybiera w ten sposób, że deputaci wybrani z poszczególnych grup wyborczych, delegują po jednym członku, pozostałych zaś 3-ch wybiera cały sejmik. W ten sam sposób wybiera się dla każdego członka wydziału jednego zastępcę.

Wydział powiatowy zwołuje przewodniczący z reguły co miesiąc. Wydział musi być zwołany, jeżeli tego zażądą dwóch członków wydziału.

Do ważności uchwał wydziału powiatowego wymaganą jest oprócz przewodniczącego obecność najmniej trzech członków.

Uchwały zapadają większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Wydział powiatowy przygotowuje sprawy, mające wejść pod obrady sejmiku i decyduje o wszystkich innych sprawach, które nie zostały zastrzeżone sejmikowi.

Wydział powiatowy deleguje jednego ze swoich członków do prowadzenia biura reprezentacyi powiatowej,

Wydział powiatowy sprawuje nadzór nad gospodarką gmin wiejskich i ma władzę dyscyplinarną nad burmistrzami (prezydentami miast), wójtami i innymi urzędnikami gminnymi. Kary dyscyplinarne są następujące:

1. napomnienia i nagany,
2. kary pieniężne do wysokości stu koron,
3. zawieszenie w urzędowaniu aż do decyzyi Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego.

Wydział ma prawo zawieszać wykonanie uchwał reprezentacyi i organów miast i gmin wiejskich aż do decyzyi Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego.

Członkowie wydziału i komisyi mogą otrzymywać dyety na mocy uchwały sejmiku w miarę środków, jakimi reprezentacya powiatowa rozporządza.

§ 13. Przewodniczący.

Przewodniczący kieruje obradami i stara się o wykonanie uchwał sejmiku oraz wydziału powiatowego i załatwia sprawy bieżące. Podpisuje wszystkie pisma w imieniu reprezentacyi powiatowej. Dokumenty, mocą których powiat zaciąga zobowiązania, muszą być oprócz niego podpisane jeszcze przez dwóch członków wydziału powiatowego.

Przewodniczący przymuje personel biurowy po wysłuchaniu wydziału powiatowego i sprawuje władzę dyscyplinarną nad tym personelem.

§ 14. Język urzędowy.

Językiem urzędowym sejmiku, wydziału powiatowego i wszystkich ich organów jest język polski.

Wszystkie reprezentacye powiatowe muszą jednak przyjmować i załatwiać pisma Komend wojskowych bez względu na ich język, nie polskie zaś podania stron wtedy, jeśli język podania jest prawnie uznany i conajmniej dziesięć procent mieszkańców powiatu go używa.

§ 15. Prawo nadzoru.

Przewodniczący ma prawo zawiesić wykonanie uchwał wydziału powiatowego i sejmiku.

Zawieszenie musi być zarządzone, jeżeli uchwały sprzeciwiają się obowiązującym ustawom, przepisom i legalnym zarządzeniom władz albo też przekraczają zakres działania reprezentacyi powiatowej W razie zawieszenia uchwały wydziału powiatowego, obowiązany jest przewodniczący przedłożyć odnośną sprawę sejmikowi na najbliższem posiedzeniu; w razie zawieszenia uchwały sejmiku musi przedłożyć odnośną sprawę w przeciągu trzech dni Jeneralnemu Gubernatorstwu wojskowemu do decyzyi.

Jeneralnemu Gubernatorstwu wojskowemu przysługuje prawo nadzoru nad całą działalnością reprezentacyi powiatowych.

Następujące uchwały wymagają w każdym razie zatwierdzenia Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego:

1. przyjęcie dróg i innych środków komunikacyjnych w zarząd powiatu,
2. zaprowadzenie podatków powiatowych i innych opłat, dodatków do podatków rządowych i gminnych, monopolów powiatowych a to nie naruszając przepisu § 8, ustęp IV,
3. ustalenie budżetu powiatowego i zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego,
4. objęcie zobowiązania w wartości ponad pięćdziesiąt tysięcy koron.

Jeżeli reprezentacya powiatowa nie wypełniła swoich zadań leżących w interesie publicznym, może przewodniczący po zasięgnięciu upoważnienia Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego nakazać załatwienie tych spraw i zawiadomić o tem dodatkowo reprezentacyę powiatową.

§ 16. Zażalenia.

Jeżeli kto wskutek jakiejś uchwały reprezentacyi powiatowej lub zarządzenia jej przewodniczącego czuje się pokrzywdzonym w swych prawach, może w ciągu 14-u dni, licząc od dnia doręczenia lub powiadomienia o zarządzeniu, wnieść na ręce przewodniczącego zażalenie do Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego.

Rozstrzygnięcie Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego jest ostateczne.

§ 17. Rozwiązanie reprezentacyi powiatowej.

Jeneralne Ggbernatorstwo wojskowe może przed upływem czasu trwania urzędowania rozwiązać reprezentacyę powiatową, w którym to wypadku wyda stosowne zarządzenia co do dalszego prowadzenia jej agend.

§ 18. Przepisy wykonawcze.

Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe upoważnione jest do wydania wszelkich zarządzeń i rozporządzeń, potrzebnych do skutecznego pjzeprowadzenia niniejszego rozporządzenia.

§ 19. Termin wejścia w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

C. i k. Jenerał-Gubernator wojskowy:
Szeptycki, w. r.,
jenerał-major:

65.

Wstrzymanie wydawania koncsyi na sprzedaż wódek.

Według spostrzeżeń Jen. Gub. wojsk. (oddział skarbowy) mnożą się znowu w ostatnim czasie różne podania o nadanie koncesyi na sprzedaż wyrobów wódczanych i innych napojów alkoholowych.

Ponieważ sprzedaż wódki została już na przyszłość na podstawie rozporządzenia Jen. Gnb. wojsk z dnia 18. Maja 1917 F. A. Nr 12.7369 uregulowana, podaje się do powszechnej wiadomości celem powstrzymania interesantów od bezpotrzebnych zachodów i wydatków na marki stemplowe oraz celem odciążenia władz, że wnoszenie tego rodzaju próśb jest bezcelowe i podania takie będą w zasadzie **a limine** odrzucane.

66.

Zaprowadzenie blankietów wekslowych.

Według art. 113 ros. ustawy o należytościach stemplowych należy opłacać należytość stemplową od weksli wyłącznie przez napisanie tychże na papierze stemplowym (tj. na blankietach wekslowych).

Z uwagi, że rozporządzeniem Jenerał Gubernatorstwa wojskowego z dnia 26. sierpnia 1917 F. A. Nr. 143.763/17 zostały blankiety wekslowe z austro-węg. obszarze okupacyjnym w kategoryach o wartości stempla po 10 kop. 15 kop. 30 kop. 45 kop. 60 kop. 75 kop. 90 kop. 1 rb. 5 kop. 1 rb. 20 kop. 1 rb 35 kop. i 1 rb. 50 kop. zaprowadzone i są do nabycia u sprzedawców marek stemplowych, wobec tego wzywa się ludność, aby powołany na wstępie przepis ściśle przestrzegała.

67.

Przepisy o ochronie pól i łąk od szkód.

Przepisy dotyczące ochrony pól i łąk, obowiązujące w Polsce (Prawo rolne z roku 1903 zbiór ustaw tom XII. część I. rozdział III. ustęp II.) taksa kar pieniężnych za szkody polne (Rozporz z 11./23. lipca 1967 roku) kary za opór przy zajmowaniu bydła i za obrazę polowych (§ 31 i § 15 ustawy o karach nakładnych przez sędziów pokoju) uzależnienie sołtysów od naczelników powiatów (§ 257 organizacyi zarządu gubernialnego) oraz przepisy o karaniu polowych za fałszywe zeznania (§ 943 ustawy karnej) pozostają w mocy Ze względu jednak na obecną organizacyę władz na terenie okupacyjnym, wydaje się następujące zarządzenie:

1) Stosownie do rozp. G G. W. Nr. 36 z września 1915 r. o władzach włościańskich i przeniesieniu ich kompetencji na istniejące władze, przechodzi zastrzeżona komisarzom włościańskim, względnie władzom gubernialnym w sprawach włościańskich kompetencja w I instancji na c. i k. Komendy powiatowe a w II i ostatniej instancji na Gen. Gubernatorstwo Wojskowe.

2) O ile sądy gminne są w tych sprawach powołane do współpracownictwa w przeprowadzeniu tych przepisów sprawują te czynności Sądy Pokoju i inne w życie wprowadzone Sądy.

3) Ustanowionych, a przez c. i k. Komendę powiatową potwierdzonych polowych, należy zaopatrzyć nie w blaszane tabliczki, lecz narazie, aż do dalszego rozporządzenia w naramienne przepaski o polskich barwach z napisem „STRAZ POLOWA", które to przepaski nosić mają strażnicy w służbie na lewem ramieniu.

68.

Zakaz przywozu towarów ze Szwajcaryi, które podlegają zakazowi wywozu.

Mimo ogólnie znanego zakazu wywozu ze Szwajcaryi towarów, których wywóz jest zakazany, osoby powracające ze Szwajcaryi do Austryi usiłują często jeszcze obejść tu zakaz.

Niedawno wydarzył się tego rodzaju wypadek, który zarazem udowodnił, że nawet list polecający do szwajcarskich władz celnych nie chroni przed otwarciem i przeszukaniem pakunku podróżnego.

Wypadek wspomniany dał ponadto powód do bardzo niemiłych uwag w prasie.

Aby na przyszłość tego uniknąć, zwraca się uwagę wszystkich osób podrużujących do Szwajcaryi, by w drodze powrotnej bezwzględnie przestrzegały zakazów wywozu, obowiązujących w Szwajcaryi.

C. i k. Komendant powiatu:

v. Weiss, pułkownik m. p.